

No. 145 — Štev. 1.

LUME LIII. — LETNIK LIII.

NEW YORK, THURSDAY, JULY 26, 1945 — ČETRTEK, 26. JULIJA, 1945

Telephone: CHelsea 3-1242

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

Registered as Second Class Matter September 25th 1940 at the Post Office at New York, N. Y., under Act of Congress of March 3d, 1879.

UNIČEVANJE JAPONSK. BRODOVJA

Ameriški in angleški mornariški aeroplani so v svojem uničevalnem napadu na ostanke japonskega vojnega brodovja v Inland morju v torek poškodovali 20 sovražnik bojnih ladij, med njimi tudi tri oklopnice po 30.000 ton: Hjuga, Ise in Haruna. Haruno je že v početku vojne bombardiral pokojni stotnik Colin Kelly in jo poškodoval.

Admiral Nimitz o napadu na japonske otroke v torek, ki se je nadaljeval še v sredo, navede naslednje uspehe:

Zelo poškodovane so bile: Oklopica Hjuga, težka križarka Tone, ena lahka križarka Kuma razreda, matična ladja Amagi in en rušilec.

Zmerno poškodovane: Oklopica Ise, težka križarka Abo, lahka križarka Ojodo, matična ladja Kaouragi in ena topničarka.

Lahko poškodovane: Oklopica Haruna, ena stara križarka, matična ladja Aso, lahka matična ladja Hošo, dva rušilca in ena pritlikova podmorjica.

Poleg tega so mogoče angleški aeroplani še potopili matično ladjo razreda Kobe.

Ameriški aeroplani so v torek izstrelili 18 japonskih aeroplakov, na teh so jih uničili 21, poškodovali pa 53 aeroplakov.

Angleški letalci so na teh uničili 21 aeroplakov, poškodovali pa 57.

Angleški aeroplani, ki so letali od enega konca Inland morja do drugega, so potopili srednje velik tovorni parnik, 4 majhne tovorne parnike in več manjših ladij.

V napadu v sredo, ki je bil izveden v slabem vremenu, je bil izstreljen en japonski aeroplano, 18 pa jih je bilo uničeno in 20 poškodovanih na tleh.

V napadu na vojno pristanišče Kure in na bojne ladje v Inland morju je bilo vdeleženih 1200 aeroplakov tretjega brodovja admirala Halseya.

Tokijski radio naznana, da so aeroplani val za valom bombardirali mesta, letališča, prevozne čete in ladje.

Letalec, ki so se vrnili z napada, pripovedujejo, da Japonci, ki so streljali s strojnicami, izgledajo kot kaki bančni uradniki: imajo bele srajce in civilne hlače ter se tudi obnašajo kot bančni uradniki.

"Izstrelke so razsipali po nebu," je reklo pilot nekega torpednega aeroplana. "Ko pa smo pričeli spuščati bombe, so se poskrili kot zajci."

Cez noč so napadalni aeroplani stražili nad poglavitnimi cijili, da ne bi kaka poškodovana ladja všla. Posebno na Kure so spuščali razsvetljive in vžigalne bombe, da je bilo pristanisce celo noč razsvetljeno. Kadarkoli se je dvignil kak sovražni aeroplani, je bil takoj izstreljen.

Halseyev bojne ladje in aeroplani napadajo japonske kraje in ladje že 17 zaporednih dni in njih cilj je uničiti japonski brodovje, porušiti tovarne in razdejati železnice in ceste.

2500 Japoncev ubitih

Zavezniški glavni stan v južni Kitajski naznana, da je bilo ubitih 2500 Japoncev, ki so skušali pobegniti od obkoljene japonske armade čez reko Sittang.

Neko drago posredlo naznana, da so Kitajci savseli va-

Petain noče odgovarjati

Stari maršal Henri Philippe Petain, česar obraz je kot kip, včeraj ni hotel odgovoriti na vprašanje, ako je čestital Hitlerju ob pričuti angleškega poraza pri Dieppe in je prosil Hitlerja za dovoljenje, da bi se smel bojevati ob Hitlerjevi strani.

"Maršalova čast je v nevarnosti," je zaklical nek porotnik čez natlačeno sodniško dvorano, med poslušalci pa je vsed maršalovega molka nastalo mrmljanje.

Petain pa je molčal, in nujno zagovornik je naznanil, da maršal ne bo odgovoril na vprašanje.

Tretji dan obravnave sta proti Petainu pričela blivši ministrski predsednik Daladier in zadnji francoski predsednik Albert Labrun, ki sta izpovedala, da je Petain s svojim so-delovanjem s Hitlerjem ogrožal varnost Francije.

Petain je bil pri včerajnji obravnavi zelo izmučen in je reklo, da slabo sliši. Videl pa je Lebruna, ki je solznih oči rekeli: "Zelo mi je žal, ko vidim pred seboj moža, bojevnička Francije, ki se je dvignil tako visoko, pa je padel takoznko."

Oba, Daladier in Lebrun pa sta se izognila odgovoru na vprašanje, ako menita, da je bil Petain izdajalec, češ, da je mogoče to besedo razlagati na različne načine. Daladier je reklo: "Izdal je svoje dolžnosti kot Francooz"; Lebrun pa je reklo: "O tem si pridržim svojo sodbo."

Daladier je reklo, da ob času nemškega napada Francija ni bila slabo oborožena. Rekel je, da je imela Francija 3600 tankov proti 3200 nemškim in da nemško izdelovanje tankov ni bilo večje kot francosko.

Premirje 24. junija 1940 je bilo v svobodni zoni Francije 4200 vojaških aeroplakov.

Nato je Daladier popisal beg vlade iz Bordeauxa v severno Afriko in nato je reklo:

"Če bi bil Petain samo dal signal za vstajo v Franciji ob času ameriškega in angleškega vpada v severno Afriko, kako slavno stran zgodovine o svojem življenju bi tedaj napisal. Jaz bi poklenil pred njim. Čakal sem na to in molil. Mesto tega pa je Petain zapovedal francoskim četam v Afriki, da se postavijo v bran proti zaveznikom."

Zaveznički na Dunaju

Porečila iz dveh virov naznana, da so po dolgem zavlačevanju ameriške, angleške in francoske čete prišle na Dunaj in so se združile z rusko okupacijsko armado.

O tem ni bilo nikakega uradnega naznanila, toda porečila iz Rima pravi, da so ameriški časnikarski poročevalci iz Rima odpotovali na Dunaj. Parisko porečilo pravi, da so francoski vojaki včeraj dospeli na Dunaj.

Ne krije cest Taungji severno od Bangua v Burmi.

Delavske novice

MNOGO ŠTRAJKOV ŠIROM DEŽELE IN TUDI RAZNE PORAVNAVE

Od 49,711 štrajkarjev v deželi, jih odpade na Detroit, Mich. 2,176. — Tekom minolega polletja se je plača delavcev povisala le za 1%.

Glasom zadnjih poročil iz delavskih krogov, imamo v povečanje plače; v Tampa, Fla., je pričelo štrajkati 6000 delavcev smotk radi uravnave plač; 2000 premogarjev štrajka v Kentuckyju in 450 v oklici Pittsburgha, Pa.; 113 tis. tiskarjev je na štrajku v Birmingham, Ala., 40 v Jersey City, N. J., 60 v Fort Wayne, Ind., in 18 v Bayonne, N. J.

Tudi 1750 vslužbenec International Harvester Co., v Fort Wayne, Ind., je pričelo z štrajkom.

Vslužbenec Wright's Aerautical Corp., v Woodridge, N. J., katerih je 18,000, se pripravlja na štrajk, ker so izvedeli, da namerava družba od-

(Nadaljevanje na 4. str.)

Med te štrajke spada 14,000 štrajkarjev, ki so zaposleni v okoliških zalogah lesa. Teh podjetij je nekako 200. — Poleg teh štrajkarjev je tudi 6000 delavcev, ki so zaposleni pri United States Rubber Co.; 1200 delavcev, zaposleni pri Midland Steel Co., 500 pri American Metal Products Co., in 62 vozniških omnibusov.

Zgoraj imenovani delavci, ki so zaposleni pri Graham-Paige Motors Co., in ki so člani organizacije C. I. O. United Auto Workers, so glasovali, da se vrnejo na delo, ker je družba obljubila, da se bode glede njihovih zahtev posvetovala z upino. Počivali so dva tedna, ker je bilo nekaj delavcev brez razlogov odpuščenih.

Drugi štrajki, ki so bili zadnje dni deloma poravnani, so slediči:

Teden dni trajajoči štrajk vslužbenec Loose-Wiles Biscuit Co., v Kansas City, katerega se je vdeležilo 1200 vslužbenec; 200 delavcev, ki so vslužbeni pri Rocket Powder Plant, v Chestertonu, Indiana, ki so pričeli štrajkati početkom zadnjega tedna, in vozniki busov Bridge Transport Line, ki so v prometu med Louisville, Ky., in Jeffersonville, Ind.

Laval je stavil ponudbo, da se izroči zaveznikom pod pogojem, da zagovarja svojo stvar pred ameriškim porotnim sodiščem. Hotel je biti odgovoren Združenim narodom, ne pa samo Franciji.

Med druge, še ne poravnane štrajke, spadajo slediči:

Tisoč petsto vslužbenec v tovarnah mesnih izdelkov v St. Louis, Mo., štrajka in zahteva

delavci so v stavku tudi preverili svojo pritožbo, da ima krajevni Labor Board v New Yorku že od oktobra v rokah zahteve za novo pogodbo, da pa od sedaj o tem ni še ničesar ukrenil. V novi pogodbi stavkarji zahtevajo počitnice s plačo za vrnitev se veterane, posebni bonus za nadziranje, brezplačne bolnišnice in zavarovalino in plačanje praznike.

John McGrail, predsednik krajevnega locala unije priznava, da unija stavke ne odobruje. Rekel je, da je v torek pozval stavkarske voditelje, da se vrnejo na delo in naj se so boj vzamejo še ostale delavce.

—

Ne pozabite, krvavčega naroda v domovini! — Podljite Vaš dar še danes Slovenškemu Pomoknemu Odboru, 1840 W. 23rd Place, Chicago, Ill.

Vojna ni končana, dokler ni Japonska poražena. — Kupujte bonde vojnega posoja.

ALI JAPONCI IŠČEJO MIR?

Zadnja številka magazina Newsweek prinaša članek, ki pravi, da je maršal Stalin na konferenco treh velikih v Potsdamu prinesel japonsko mirovno ponudbo, ki stavi pogoj, da so japonski domači otoki obvarovani ameriškega vpada in okupacije.

Newsweek pravi, da je svedski poslanik v Tokio Widar Bagge v maju ameriški vladi izročil prošnjo Japonske, da ublaži svojo zahtevo za brezpotno predajo.

Nato pa članek pravi dalje: "Za ceno, da se Rusija ne vmeša v vojno, je Japonska obljubila, da odpokliče svoje vojaštvo iz Mandžurije v prid Rusiji. Poleg tega je Japonska tudi obljubila, da bo priznala načelo nedvisnosti Indo-Kine, Burme in Filipinov in da bo dovolila, da Amerikanec zaseže Koreo in Fergano pod pogojem, da so japonski domači otoki obvarovani ameriškega vpada in okupacije.

STAVKA V TOVARNI ZA BOMBNIKE

V Paterson, N. J., in njegovi okolici so v petih tovarnah Wright Aeronautical Corp., ki izdelujejo stroje za superbombnike B-29, delavci že peti dan na stavki, kateri s je pridružilo že okoli 30.000 delavcev.

V Wood-Ridge tovarni, ki izdeluje motorje za B-29 bombnike, je pustilo delo 18.000 delavcev.

Od 36.000 delavcev v petih tovarnah jih dela samo kakih 6000.

Medtem ko tovarna Wood-Ridge izdeluje motorje za B-29, stare štiri tovarne izdelujejo manjše motorje po 600 do 1500 konjskih sil, in jih rabijo za vežbanje in lahke bombnike.

Okoli tovarn je kakih 8000 piketov, ki nosijo napise: "Brez pogodbe ni dela."

Stavka se je pričela, ko je bil v petek v Wood-Ridge odpuščen nek delavec v tovarniški restavraciji, ker je rabil surove besede proti nekemu preddelavcu. Njegova umija pravi, da je veteran sedanje vojne. 50 delavcev je takoj začakal in kmalu se jim jih je pridružilo nadaljnih 150, nato pa se je stavka vedno bolj širila.

Delavci so v stavku tudi preverili svojo pritožbo, da ima krajevni Labor Board v New Yorku že od oktobra v rokah zahteve za novo pogodbo, da pa od sedaj o tem ni še ničesar ukrenil. V novi pogodbi stavkarji zahtevajo počitnice s plačo za vrnitev se veterane, posebni bonus za nadziranje, brezplačne bolnišnice in zavarovalino in plačanje praznike.

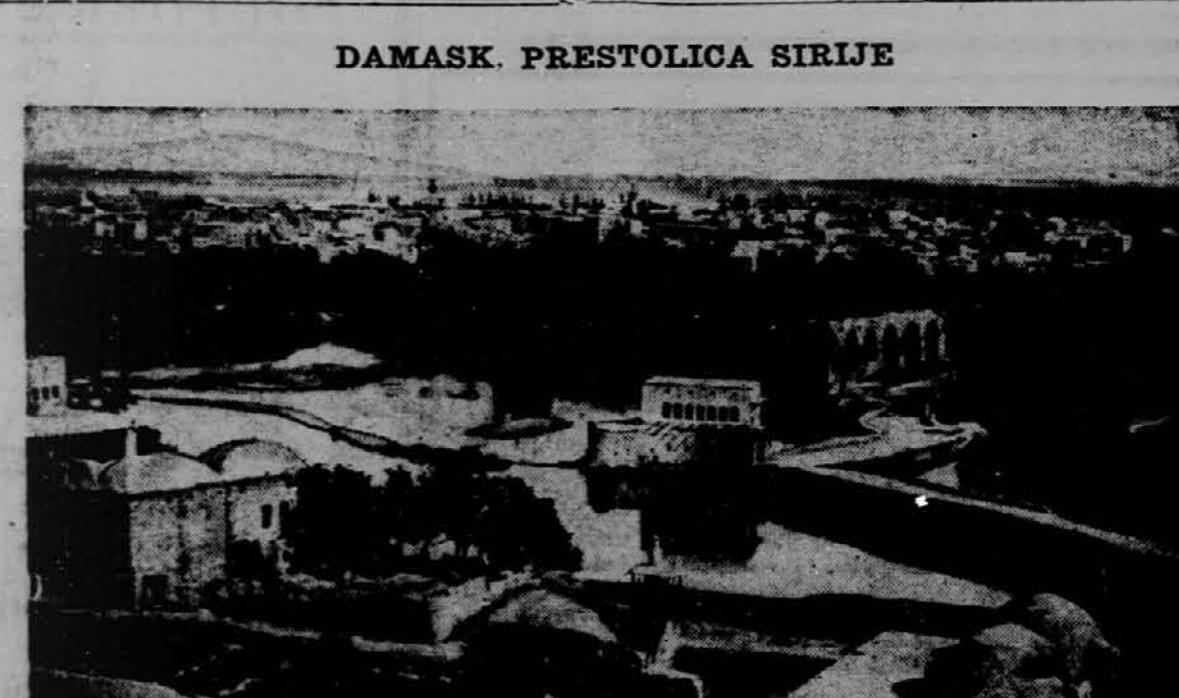
Nekateri italijanski uradniki so mnogo bolj v skribeh glede bodočega razmerja med Jugoslavijo in Italijo kot glede preblagega ravnanja z ustaškimi begunci. Zaskrbi tih teroristov utegne še bolj pokvariti odnosje tudi iz Itelijo. Eden članov vlade trdi celo, da je Evgen Strašenij, bivši kvizilinski župan v Zagrebu, popolnoma svoboden v Rimu, ter da se nahaja celo pod zaščito zavezniške vojaške vlade, ki mu dovoljuje prodajati na črnem trgu zlato, katero je najbrže ukrapel iz državnega zaklada fašistične hrvaške vlade Hitlerjevih kvizilgov.

Nekateri hrvaški ustaši se svobodne gibajo v Italiji. — Jugoslovanska misija v Rimu protestira glede milega ravnanja z ustaškimi begunci.

Rim, 23. julija. (ONA) — Objasnilo, da je Ante Pavelić ujetnik zaveznikov v Avstriji, je obnovilo očitke s strani italijanskih in jugoslovenskih oblasti, da postopajo okupacijske oblasti v Italiji mnogo preblago s člani ustaške stranke, ki so internirani v Italiji.

Uradniki tukajšnje jugoslovanske misije zahtevajo, da se izroči ustaške ujetnike jugoslovenskim oblastim. Od 4 do 5 tisoč se jih baje nahaja v Italiji. Oni, ki so zaprti v taborskih bližu Ancone, se celo svobodno gibljejo brez vsake straže. Na tisoče pa jih je, ki so popolnoma svobodni, mesto, da bi bili zaprti. Kot primer navajajo slučaj nekega Antona Katanića, ki je bil prej kvizilski konzul v Reki. Tega so videli popolnoma svobodnega v Milunu, ko se je spreharjal po ulicah v družbi dveh ustaških častnikov.

Nekateri italijanski uradniki so mnogo bolj v skribeh glede bodočega razmerja med Jugoslavijo in Italijo kot glede preblagega ravnanja z ustaškimi begunci. Zaskrbi tih teroristov utegne še bolj pokvariti odnosje tudi iz Itelijo. Eden članov vlade trdi celo, da je Evgen Strašenij, bivši kvizilski župan v Zagrebu, popolnoma svoboden v Rimu, ter da se nahaja celo pod zaščito zavezniške vojaške vlade, ki mu dovoljuje prodajati na črnem trgu zlato, katero je najbrže ukrapel iz državnega zaklada fašistične hrvaške vlade Hitlerjevih kvizilgov.

Slika kaže glavno mesto Sirije, Damask, kjer je prišlo do sproščanja med sirske in francoske četami.

Dopis brez poljasa in očitnosti ne pričujejo. Dopis za četrtkovno številko naj bodo v način urada najkasneje v sredo zjutraj.

Dopisi so nam vedno dobrodošli, ker zanimajo vse naše čitatelje in se ž njimi nadi reški takoreč med seboj pogovarjanje.

PISMO SLOVENSKE BEGUNKE

Vale Summit, Md. — Canje dom opustošen, brez vsega ni urednik: Moj sin se je sešel s slovensko žensko v Nemčiji, ki je doma iz Štajerskega in mi je pisala prav zanimivo pismo ter Vas, prosim, ako bi ga hoteli pribičeti v "Glasu Naroda." S spoštovanjem — Anton Urbas.

Erkheim, Nemčija, Dragi moji rojaci!

Vem, da si bodete mislili, od kod da to pismo prihaja do Vas. Sporočam Vam, da svet se z Vašim sinom skupaj sešla tukaj v pobiti Nemčiji, on kod hrabri vojak, ob, mi pa ubogi preseljeni. Mi, zavedni Slovenci, smo se veliko pogovarjali o teh treh letih nam zrenkega življenja. Dal mi je Vaš cenjeni naslov, da naj Vam popišem življenje nas ubogih pregnanih Slovencev. Mi smo bili odpeljani z našega ljubega doma na 28. oktobra, leta 1941, ter na tisoče še z nami nas ubogih Slovencev. Ni mogoče vse Vam popisati, kaj je trpel narod slovenski, dokler niso prišli naši rešitelji, hrabri anglo-ameriški vojaki, ki smo jih tako zaželeno čakali, ter zaupno, vroče, gorenje prosili Boga, naj nas reši in usluši prošnje ubogih.

Na 26. aprila solze nam so oči zalivale, ko smo zagledali tanke, oklopne automobile in v njih ameriške vojake. Govorili smo tiso drug druge: "Reseni smo, domu homišli, hvala Bogu samo, da so pogazili ta krivočni nemški načrt, pa uničili S. S."

Ljubi mi, Vi si ne morete misliti, kaj smo mi trpeli pod tem hudobnim SS-arjem. Če bi oni ostali na površju, bi mi bili veči hlapci in dekle Nemcem; naši otroci berči brez lastnega doma. — Po krivici trpeti je hudo in zakaj, še danes ne vemo.

Moj mož, jaz in otroci smo dolesti pretrpeli budega, tudi lađni smo bili, ker nam so vse kar je dobro bilo, pojedli SS-arji in sestre, nas pa branili z krompirjem, kolerabo, brez masti. Bog jim naj poplača za njih hudobijo, pa da bi to skušali, kar smo mi pri njih pretrpeli. Hudo za hudo!

Le najhujše me je zadealo na 9. februarja: izgubila sem mojega ljubljenega moža. Bil je nekaj bolan; doktor je lagerja ga je poslal v bolnico v Geisen, odkoder se ni več vrnil, k meni in k svojim ljubljenim otrokom. Bil je bombni napad anglo-ameriških aeroplakov. Podrlj so mesto, pobili mojega moža in tako sem ostala sama z mojimi ljubljenimi otročki v tujini; on je pa moral umreti v tej prokleti Nemčiji.

Peljala sem se iskat moža, šla k doktorju od bolnice, vprašala kje je moj mož, on pa, ta grdi nemški pes mi reče: "Če je zgorel, je že pepel in nato me je vstran nagnal.

Taki so bili za nas uboge Slovence. Dosti so pobili mest in vasi Vaši aeroplani. Nič jih ni škoda, samo škoda je naših ljudi, ker jih je dosti smrtnosti pod rasvalinami. Sedaj mi nestrpno čakamo, da dobimo od ameriške oblasti dovoljenje, da se odpeljemo domu v našo lepo Slovenijo. Upam, da bomo zopet lepo živel pod ljubljeno domačo streho. Naš dom je na Štajerskem, mesto Brežice, železniška praga Ljubljana-Zagreb. Gotovo Vam je poznan ta kraj, katerega so ti prokleti Nemci čisto izropali. Veselim se domu, le srečo bo tolino ostalo, moj ljubljeni moški leli v tujini umreti.

Vesti iz slovenskih naselbin

PRIJATELJ NOVE JUGOSLAVIJE

(Iz "Enakopravnosti")

Ko se je predsednik Truman koncem junija podal na prvi Nemčijo na suženjsko, delo, oddih, odkar je nastopil pred sedniški urad, je obiskal državo Washington na skrajnem severozapadu, ki slovi radi svojih naravnih krasov in svojega poljedelstva. Ob isti prilikli so bile v javnosti priobčene slike, ki so prikazovale predsednika na ribolovu v Puget Soundu. Ž njimi v čolu sta bila dva moža. Eden je bil washingtonski governer Wallgreen, drugi pa je bil označen kot "Nick Bez, a burly Yugoslav who operates Alaskan fishing fleets."

Kdo je Nick Bez?

On je, dasiravno malo poznau med širšo jugoslovensko javnostjo v Ameriki, eden tistih redkih rodoljubov, ki malo govore, pa tem več delajo. Je predsednik Ameriškega odbora za svobodno Jugoslavijo v Seattlu, Washington, in je veliko pripomogel v obči ameriški javnosti in med visokimi uradnimi krogmi za pravilno ocenitev borbe jugoslovenskih narodov.

Pobit v premogovniku

Houston, Pa. — Dne 11. julija je bil pobit v premogovniku Joseph Delost, star 58 let, in doma iz Koritnice na Kraju. Bil je odpeljan v bolnišnico v Pittsburghu, kjer se nahaja v kritičnem stanju.

HELP WANTED ::

The War Man Power Commission has ruled that no one in this area now employed in essential activity may transfer to another job without statement of availability.

PRACTICAL NURSES

\$85 month & maintenance—unregistered \$90 month & maintenance—registered \$95 month & maintenance—senior

HOSPITAL
183rd STREET & 3rd AVENUE
New York City

(145—147)

HEMMERS

MERROW STROJ — OTROŠKE "POLO" SRAJCE — DELO OD KOMADA

DOBRA PLAČA — POVOJNO

Vprašajte:

ART CRAFT SPORTSWEAR

332 BROADWAY N. Y. C.

Pohištvo CA 6-1180 (145—147)

CHAMBERMAIDS

PRVOTNI stanovanjski hotel

DOBRA PLAČA — DOBRE URE

Dobre napitnine — STALNO

Vprašajte: HOUSEKEEPER

HOTEL-TEN-PARK AVENUE

3rd ST. & PARK AVE. N. Y. C.

27 W. 24th ST., N.Y.C. Room 1102 (145—151)

ŠIVALKE

IZURJENE NA "SHOULDER STRAPS"

Eno-šlavenske operarice 75¢ uro

Dvojno-šlavenske 85¢ uro

Dobre delavske razmere — Vprašajte

27 W. 24th ST., N.Y.C. Room 1102 (145—151)

ŠIVALKE

IZURJENE NA "SHOULDER STRAPS"

5 dni na teden — Stalno 65¢ na

uro za začetek — Priložnost za

pravo osebo. — Vprašajte:

GRACE STRAP & NOVELTY CO.

208 E. 27th ST., N.Y.C. 4th fl. (145—151)

Opozrite še druge, ki ne čitate "G. N." na te oglaš. — Mogode

be kosni vratitve.

SLOVENSKI DOM na 36 DANUBE ST., LITTLE FALLS, N. Y.

PRIREDI

VESELICO

v soboto zvečer, 28. julija, 1945

Priredit ob 8. uri sreda.

Uljudno se vabi VSE SLOVENCE in njih prijatelje, da se po močnosti udeleže.

ČLANI SO PROŠENI, DA SE UDELEŽE KOT SKLENJENO.

ZA PLESALJNE BO SHIRDEL HARMONIKAR SOBRAT JOHN ZORC

ZA DOBRO POSTREŽBO BO PRIESTRBLJENO

ZA ODBOR — FRANK MASLE

</div

